

24. Маршак С. Собр. соч. : В 8-ми тт. – Т. 3. – М. : Худ. лит-ра, 1971.
25. Коптілов В.В. Фоностилістика / В.В. Коптілов // Сучасна українська літературна мова. Стилістика. – К. : «Наук. думка», 1973. – С. 211 – 243.
26. Словник української мови: У 11 т. / Редкол.: І. К. Білодід та ін. – К.: Наук. думка, 1970 – 1980. – Т. 1 - 11.
27. Коптілов В. Гейне на Україні / В. Коптілов // Всесвіт. – 1973. - № 2. – С. 183 – 190.
28. Коптілов В. Гейне українською мовою / В. Коптілов // Вітчизна. – 1957. - № 9. – С. 212 – 217.
29. Коптілов В. Гейне в укр. перекладах. Післямова. / В. Коптілов // Г. Гейне. Вибрані твори. В 4-ох т. – Т. 4. – К. : «Дніпро». – 1974. – С. 365 – 380.
30. Гейне Г. „Мій гнів минув, біль серце розітнув...” / З нім. пер. В. Коптілов // Гейне Г. Вибрані твори в чотирьох томах. – Том 1. Поезії. – К. : Дніпро, 1972. – С. 74.
31. Гейне Г. «Не жаль мені, хай серце розіб'є...» / З нім. пер. Лесі Українки // Гейне Г. Книга пісень. – К., 1994.
32. Абуашвили А. Критерий объективен / А. Абуашвили // Вопросы литературы. – 1978. - № 6. – С. 105-109.
33. Коптілов В. Вибір / В. Коптілов // Київська Русь. – 2010. - № 8.

УДК 811.411.21'06'25'27'276

*Заза Ю.Я.
(Львів, Україна)*

«ДОБРОГО ДНЯ» ЧИ «ЛАСКАВО ПРОСИМО»? - КУЛЬТУРНИЙ ТА СИТУАТИВНИЙ КОНТЕКСТИ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ДЕЯКИХ АРАБСЬКИХ ПРИВІТАНЬ

У статті запропоновано й аргументовано українські еквівалентні відповідники деяким арабським етикетним формулам із врахуванням культурного та ситуативного контекстів.

Ключові слова: *привітання, прагматичний смисл, ситуативний і культурний контекст, перекладацькі трансформації.*

В статті предложені и аргументировані українські еквіваленти некоторим арабським етикетним формулам, учитывая культурный и ситуационный контексты.

Ключевые слова: *приветствие, прагматический смысл, ситуационный и культурный контекст, переводческие трансформации.*

The article focuses on Ukrainian equivalents of some Arabic etiquette greeting formulae, taking into consideration situational and culture context.

Key words: *greetings, pragmatic meaning, situational & culture context, translation transformation.*

Основою для розмежування адекватного та еквівалентного перекладу може слугувати семіотична модель Ч.Моріса, де прагматика трактується як відношення знака до інтерпретатора на противагу відношенню знака до предмета (семантика) та інших знаків (синтактика) [1: 109]. У лінгвістиці часто говорять про значення, що походить від синтаксису й семантики. Проте прагматичний смисл є об'ємнішим, ніж семантика й синтаксис, який радше йде від контексту, ніж від семантики, оскільки лінгвопрагматика досліджує, що мовці хочуть висловити, вживаючи певні засоби в конкретному контексті [2: 260]. Застосовуючи принцип семіозису до перекладознавства, М.Гарбовський зокрема виділяє три групи (на нашу думку скорше рівні-авт.) перекладацьких операцій трансформації системи смислів тексту оригіналу – семантичні, синтаксичні й прагматичні [3: 390], поділяючи поширену в лінгвопрагматиці, дискурс-аналізі та інших комунікативно-функціональних напрямках мовознавства думку про те, що прагматичний рівень є найвищим, а тому перекладацькі трансформації на цьому рівні майже неприпустимі. Проте реальна практика перекладу свідчить про те, що у процесі міжмовної трансформації більшою чи меншою мірою неминучі зміни і на прагматичному рівні – оригінал і переклад має різний комунікативний ефект і, як наслідок, різний узагальнений комунікативний смисл – “семантична, синтаксична і прагматична домінанта комунікативних стратегій усіх учасників кооперативного спілкування (автора у письмовому творі –авт.) в межах певного контексту й ситуації як складний синтез апріорних і апостеріорних комунікативних смислів” [4: 81]. Завдання перекладача таким чином полягає у «прагматично обумовленому» (термін М.Гарбовського [3: 390] використанні комплексу перекладацьких трансформацій, застосовуючи які перекладач змінює окремі елементи смислів тексту оригіналу, прагнучи зберегти смислове ціле оригіналу – комунікативний ефект та узагальнений комунікативний смисл твору оригіналу.

Варто розмежовувати прагматично обумовлені й прагматичні трансформації. Прагматичні трансформації – це зміни смислу цілого на прагматичному рівні із збереженням тією чи іншою мірою семантичної тотожності оригіналу й перекладу; прагматично ж обумовлені – навпаки, зміни елементів смислу задля збереження узагальненого комунікативного смислу дискурсу. Прагматично обумовлені трансформації передбачають застосування трансформацій на синтаксичному й семантичному рівнях.

Порівняймо прагматичні й прагматично обумовлені трансформації на прикладі арабсько-українського перекладу поширених арабських привітань *marhaban*; *'ahlan ua sahlan*; *ṣabāhu l-ḥayr* та їх модифікацій.

У кожній лінгвокультурі побутують етикетні висловлення – маркери певної ситуації спілкування. Зазвичай мовними засобами вираження етикетних ситуацій є клішовані форми, які подекуди невинувато називають «прагматично порожніми». Переклад таких висловлень передбачає прагматично обумовлені трансформації семантичного й синтаксичного рівнів.

Розмовне мовлення арабів-сирійців у ситуації початку комунікативного контакту, порівняно із українським як європейським, набагато експресивніше на усіх рівнях-невербальному (насиченість мовлення жестомімічними засобами), паравербальному (емоційна інтонація, швидкий темп мовлення, гучний голос; відповідно спокійний темп мовлення й негучний голос араби сприймають негативно, асоціюючи його з людиною брехливою, адже коли вважаючи людину, яка говорить тихо, не дивлячись в очі, неширою й лукавою) й власне вербальному.

Розглянемо останній, вербальний, рівень й спробуємо довести, що, на перший погляд, українські словникові відповідники арабських привітань *ṣabāhu l-hayr* та *marḥaban* – ‘доброго ранку’ й ‘вітаю, привіт’, потребують при перекладі врахування ситуативного й культурного чинників.

І. **Marḥaban** – найпопулярніше арабське акціалне привітання – ‘вітання, привіт’ утворене від арабського дієслова II породи із значенням інтенсивності та перехідності *raḥḥaba* – ‘*vīmatu*’. Семантичне поле цієї лексеми – “простір, просторе місце”, адже з формальної сторони *Marḥab* є віддієслівним ім’ям, утвореним за формулою *Maḥʿal*, що означає місце, наприклад: *maktab* – офіс; *manzil* – квартира. У функції привітання *Marḥab* знаходиться у застиглий формі адвербіального відмінка *Naṣb*, що надає їй морфологічних ознак прислівника. Тому для представників арабської етнолінгвокультури є прозорою сема місця цієї лексеми і, відповідно, запрошення, що своєю чергою пов’язано з гостинністю, відповідно сфера узусу *marḥaban* обмежена акціалними висловленнями, вона майже не використовується як відповідь на привітання.

На противагу українському *privit*, зверненому до молодших адресатів, арабське *marḥaban* має більшу сферу свого вживання й ніколи не набуває ознак фамільярної тональності, а тому еквівалентним перекладом цього привітання є *добрий день, вітаю*. Ширший узус цього привітання, порівняно із українським *вітаю* пов’язаний із його семантичним діапазоном: *marḥaban*: від *raḥḥaba* – *vīmatu* когось привітанням; *zaprōsiti* когось у широке місце, *znaiti* йому місце. *Skazati* комусь: *marḥaban*. *Marḥab*: *prōstīr*. *Vītaючись, кажуть* – *marḥaban bika*- *vītaю тебе*. *Opinitusya* у просторому привітному місці. *U proklyōnakh* *kazhūt*: *neмає для тебе місця!* [5: 334].

Гіперсема арабської привітальної формули *marḥaban* – гостинність, а отже, сема запрошення. Пояснюємо це відмінністю у психосемантичних домінантах (термін Н. Фінкельберг [6: 25]) – для арабського світосприйняття характерна наочність образів, домінування первинних оцінок, домінанта емоційного над логічним. Тому запрошення в гості, що міститься у арабських привітаннях *marḥaban* та ‘*ahlan ua saḥlan* є «матеріальним» доказом поваги й доброзичливого ставлення до співрозмовника. Переклад формул *marḥaban* ‘*ahlan ua saḥlan ṣabāhu l-hayr* передбачає два можливих варіанти рішення:

1. Застосування прагматичних трансформацій.

Мета цих трансформацій – зберегти спільні семантичні компоненти оригіналу й перекладу, навіть завдяки зміні комунікативного ефекту предметної й комунікативної ситуації оригіналу. Переклавши розглянуті арабські привітальні формули як семантично еквівалентні запрошення у гості: ‘ласкаво просимо; прошу; заходьте; раді Вас бачити – такий еквівалентний переклад на рівні висловлення ставить під сумнів еквівалентність перекладу комунікативної ситуації в цілому, образно кажучи у даному випадку можна виграти бій, проте програти битву, адже арабська комунікативна ситуація початку комунікативного контакту при застосуванні таких прагматичних трансформацій перетворена у етикетну ситуацію запрошення у гості.

2. Застосування прагматично обумовлених трансформацій.

Нагадаймо, що за допомогою локуції запрошення в гості, гостинності, представники арабської етнолінгвокультури втілюють ілокуцію засвідчення поваги й доброго ставлення й, найголовніше, встановлення комунікативного контакту. Беручи до уваги ці міркування – демонстрація гостинності є не кінцевою комунікативною метою запросити до

себе у гості, а арабським національно-специфічним засобом встановлення контакту; потрібно підшукати українські еквіваленти – етикетні формули початку комунікації, що маркують доброзичливе ставлення до співрозмовника. Попри відсутність спільних сем оригіналу й перекладу, такий переклад дозволить досягнути еквівалентного перекладу на найвищому рівні – прагматичному й передати арабську комунікативну ситуацію початку спілкування еквівалентними українськими засобами. Варто підкреслити, що двомовні підручники арабської мови зазвичай подають навчальні діалоги, використовуючи парне привітання: *marḥaban - вітаю* - як ініціальне і *marḥaban bika - вітання тобі* - як етикетну відповідь. Проте дослідження [7: 170] показали, що *marḥaban* – виключно акціальна формула, що пов'язано з її гіперсеєю запрошення, про яку йшлося вище. Проілюструймо прикладами двох варіантів перекладу ситуацій сирійського усного мовлення, виділених із серіалів – прагматичного й прагматично обумовленого:

1. Прагматичні трансформації:

Застосування семантичної моделі перекладу, що полягає у членуванні оригіналу на актуалізовані семи й підбір спільних сем в українському тезаурусі:

Ситуація зустрічі: *біля авто*:

1. Адресант – студентка (18–20 років): *Marḥaban! – Вітаю!*

2. Адресат – старший брат її подруги (45–50 років): *'Ahlīn* 'ammū! Tafaddālī! – Вітаннячка, букв. дядьку, сїдай, будь-ласка, прошу.*

1. *Marḥaban - вітаю, заходь* - (актуалізована сема гостинності, встановлення контакту).

2. *'Ahlīn 'заходь, прохось, будь-ласка'* (актуалізована сема гостинності).

3. *'ammū - дядьку* - (актуалізована сема близького родича).

Такий еквівалентний на рівні висловлень переклад не дозволив, проте, передати узагальнений комунікативний смисл ситуації, адже при перекладі розмовного мовлення вирішальними є екстралінгвістичні фактори як необхідна пресупозиція – діалог відбувається між студенткою, яку випадково зустрів на вулиці, проїжджаючи в авто, брат її подруги і запропонував її підвезти. Враховуючи ситуативний і культурний контексти вважаємо доцільним застосування прагматично обумовлених трансформацій.

2. Прагматично обумовлені трансформації.

Прагматично обумовлений переклад цієї ситуації початку комунікативного контакту вимагає застосування комплексу лексичних та синтаксичних трансформацій. Так, еквівалентом *marḥaban* буде нейтральне привітання - добрий день -, – так звертається дівчина до старшого адресата-чоловіка.

Відповідь чоловіка – сирійське діалектне привітання зниженої тональності, *'ahlīn* – видозмінена літературна форма множини від привітання *'ahlan*; що містить сему множинності, багатократності, інтенсивності, а тому і має прагматичний смисл більш наполегливого запрошення у гості. Доказом цього є узуальне сполучення *'ahlīn* з числівником *m'it* (сто): *m'it 'ahlīn – сто разів ласкаво просимо*. Але у функції привітання сема запрошення частково втрачається і формула отримує прагматичний смисл експресивного вираження позитивних емоцій радості з приводу зустрічі [8: 107]. Комунікативний ефект фамільярності і емотивності, а також прихована сема множинності арабського *'ahlīn*

¹ позначені сирійські діалектизми.

може бути переданий українським *'вітанячка, привітик'*. Цікавим у даній комунікативній ситуації є переклад вокативи *'amtī*– букв. *'дядьку'*, що потребує або:

а) буквального перекладу *'дядьку'* й додавання коментарів перекладача, можливо, виносених у зноски (за умови письмового перекладу), наприклад таких, «за допомогою такого вокативу адресант наголошує на важливості для нього особи адресата, оскільки араби надзвичайно цінують свій родинний клан, особливо по лінії батька».

б) прагматично обумовленого перекладу, більш природнього для українського реципієнта: *'сонце'*.

Отже, таким є прагматично обумовлений переклад цієї комунікативної ситуації:

Ситуація зустрічі: *біля авто*:

1. Адресант– студентка (18–20 років): *Marhaban!* – *Добрий день!*

2. Адресат– старший брат її подруги (45–50 років): *'Ahlīn* 'amtī! Tafaddāl!* – *Привітик, сонце, сідай!*

При такому варіанті перекладу збережена тональність мовлення комунікантів–нейтральне дівчини й фамільярне чоловіка.

Для посилення експресивного ефекту, що загалом характерне для арабського національного стилю комунікації, араби-сирійці використовують редуплікацію основ привітань: *Marhaban, Marhaban, Marhaban!* Відповідного комунікативного ефекту можна було би досягти при такому перекладі: *'privit-privit'* (оскільки редуплікація привітань не належить до етикетних норм, знижується тональність, що відповідає українському *privit*); або *'vitaaay!* або *'vitay-vitay!* або *'добрий день, добрий!*".

II *Ṣabāhu l-ḥayr* – це привітання синтаксично виражене ідафною конструкцією, а саме апозитивним словосполученням двох імен у відмінках Raʿun (що відповідає укр. Називному відмінку) *ṣabāhu*–*'ранок, світанок'*; й Gaṛun (що співвідноситься з Родовим) *ḥayri*–*'добра'*– *'ранок добра'*. Словниковий еквівалент цього привітання – українське атрибутивне словосполучення *'доброго ранку'*. *ṣabāhu l-ḥayr* є згортком арабської теофорної формули *ṣabbāḥukom Allah bil-ḥayr*–букв. *'осяєв Бог Ваш ранок добрим'*, яке пропонуємо перекласти: *'Нехай Ваш ранок буде осянений божею милістю'*. Лексема *ṣabāhu* експресивніша, ніж українське слово *'ранок'*, подається в арабському тлумачному словнику “Al-mʿuaḡim al-ʿuasīḡ” так: *ṣabuḥa* – *зійти (про сонце) і бути гарним; хлопчик, народжений зранку – ранковий; ṣabāḥa* – *вітати ранковим привітанням “ṣabbāḥukom Allah bil-ḥayr” – нехай Бог осяє Вас добром!* [9: 505]. Отже, семантичне поле привітання *ṣabāhu l-ḥayr* таке: ранок, світанок, сонце, народження, хлопчик, гарний, Бог, світло. Зазначимо, що у Корані світанок протиставлений темряві як світлий переможний початок нового життя на противагу темним силам ночі. Про важливість ранку, світанку як початку нового дня і уникнення згадки про темряву свідчить і спільнокоренева із *ṣabāhu l-ḥayr* *'доброго ранку'* формула *tiṣbah ʿala ḥeir*–букв. *'зустріньте ранок у добрі'*, український прагматично обумовлений переклад якої –«Надобраніч». Як бачимо, у арабському побутовому мовленнєвому етикеті згадка про ніч перед сном небажана, араби бажають не добре провести ніч, як, наприклад, українці, а зустріти ранок у доброму здоров'ї (формула *leyla assa ʿyida* *'доброї ночі'*, попри те, що є нормативною, проте непопулярною). Хоча у привітанні *ṣabāhu l-ḥayr* ключова сема ранку, проте це привітання популярне у будь-яку світлу пору дня. І навпаки, арабський еквівалент українського привітання *добрий день* *'nahārukum sʿayyid*–букв. *'ваш день щасливий'*– доволі рідкісне привітання арабських

християн, пояснюється це арабським традиційним довгим післяобіднім відпочинком, який триває протягом тих годин, що усталено називають «днем». Тому при арабсько-українському перекладі варто застосовувати (враховуючи темпоральний дейксис тексту оригіналу) комплексну лексичну заміну *ṣabāhu l-ḥayr*- 'добрий день'.

Формула *ṣabāhu l-ḥayr* дуальна, адже обов'язково етикетною відповіддю є привітання *ṣabāhu n-nūr* – букв. 'ранку світла'- 'світлого ранку'. Проте в розмовному мовленні арабські мовці часто ігнорують цю етикетну норму – комунікативним ефектом такого діалогу є певна невимушена, неофіційна тональність (якщо відповідь-фамільярне привітання) або підкреслено офіційна, навіть урочиста (якщо реакція-стилістично вища ритуальна теофорна формула), що обов'язково має бути перекладена еквівалентними засобами. Послідовно розглянемо приклади прагматично обумовленого перекладу ситуацій, що містять формулу *ṣabāhu l-ḥayr*:

1. реакція-стилістично «підвищена» ритуальна теофорна формула:

Ситуація зустрічі-на вулиці.

Адресант-сусідка, що пере білизну (65-70р.): *ṣabāhu l-ḥayr, Ḡasān!*- 'доброго ранку, Гасане!'

Адресат –сусід, що проходить повз (25-30р.): *Uāllah yana 'imu 'alayki! Kīfak, 'Um Shādī?*-(букв.Бог благословить тебе!): Бог у поміч! Як ти, Ум Шаді?'

Адресант – *Ī, mā šī hāl, al-ḥamdu lillah!*- 'Та нічого, дякувати Богу!'

У даному прикладі конвенційна відповідь замінена побажальною формулою-- *Uāllah yana 'imu 'alayki! Kīfak* – 'Бог благословить тебе' яку, враховуючи культурний і ситуативний контексти, варто перекласти: 'Дай Боже щастя' (західноукраїнський варіант) або 'Боже допомагай,' 'Бог у поміч', адже цю привітальну формулу адресують людині, що зайнята певною роботою (адресант у той час прала).

2. реакція – стилістично рівноцінна, проте неконвенційна формула, що впливає на подальшу тональність спілкування:

Ситуація зустрічі- вітальня.

Адресант– брат-хазяїн (25-30р.): *ṣabāhu l-ḥayr!*-'доброго ранку!'

Адресат –його рідний брат–гість (30р.): *ṣabāhu l-ḥayr!*-'доброго!'

Адресант: *Kīfak Shāmī!*?-'Як ти, Шамілю?'

Адресат *Ī, al-ḥamdu lillah!*-'Та слава Богу!'

Як бачимо, тут порушена етикетна норма у вигляді неконвенційної відповіді на привітання *ṣabāhu l-ḥayr*, яку пропонуємо перекласти 'доброго'- так при перекладі вдалося зберегти комунікативний ефект фамільярного симетричного спілкування.

3.реакція –неконвенційна ідіоматична відповідь, що виражає теплі міжособистісні стосунки:

Ситуація: зустріч двох друзів на вулиці.

Адресант – (25-30р.): *ṣabāhu l-ḥayr!*-'доброго ранку!'

Адресат – (30р.): *Tulāqī l-ḥayr!*-'букв.'моя зустріч із тобою – добро'

У цій ситуації також не дотримана етикетна норма, проте за допомогою ідіоматичного виразу, що містить компонент *l-ḥayr* 'добро', адресант не стільки виявляє свою приязнь, як демонструє своє красномовство – одну із арабських національно-специфічних мовленнєвих стратегій ввічливості. Прагматично обумовлений переклад цього виразу залежить від конкретного завдання перекладача: або наблизити переклад до української

ситуації зустрічі друзів, проте передати прагматичний зміст оригіналу «побажання добра» – 'кого я бачу!'; або підкреслити національну колорит арабського привітання буквальним перекладом.

Про більшу поліфункціональність й прагматичну насиченість привітання *ṣabāhu l-ḥayr* свідчать численні ідіоетнічні модифікації цієї формули у сирійському розмовному мовленні, а також інтернет-просторі. Так, у арабському YouTube серед інших зафіксовані такий відеофайл із ключовим словом *ṣabāhu l-ḥayr*: «*ṣabāhu l-ḥayr ya habibati*»- 'Доброго ранку, кохано' (<http://www.youtube.com/watch?v=1TiR3WBIUXE&feature=related>). У цьому відеофайлі знаходимо перелік – синонімічний ряд функціонально-семантичного поля «привітання» із ключовим словом *ṣabāh*, поширених як у розмовному мовленні, так і в інтернет-просторі: *ṣabāhu n-nūr* – 'ранок світла' – етикетна відповідь; *ṣabāhu l-wardi*; *ṣabāhu l-fūl* – 'трояндового ранку'; 'жасминового ранку' *ṣabāhu l-ḥayrāt* – 'добрих ранків'; фамільярне *ṣabāhan* 'ранку' містить конотацію позитивного ставлення, хорошого настрою, більшою мірою виражає особистісне начало. За допомогою модифікацій *ṣabāhu l-ḥayr* арабські мовці висловлюють спектр амбівалентних емотивних комунікативних стратегій: смутку – *ṣabāhu l-shuqi* – 'ранок моєї печалі'; зізнання у коханні – *ṣabāhu l-hobbi* – 'ранок мого кохання'; *ṣabāhak ana* – 'твій ранок – я'.

Як показав матеріал, у процесі перекладу відбувається порівняння не стільки двох мовних систем, як двох етнолінгвокультур.

Прагматичний рівень перекладу є одним із найважливіших факторів, що визначає не лише спосіб реалізації процесу перекладу, а й характер обсяг експлікованої та імплікованої інформації [10].

Отже, контекстно-вільним семантичним діапазоном розглянутих арабських привітальних формул є: *вітання, промовляння привітальних формул, запрошення, гостинність, вратуватися, милість Бога, родич, плем'я*.

Переклад арабських привітальних формул *marḥaban ṣabāhu l-ḥayr* та їх похідних згідно з семіотичною моделлю перекладу вимагає застосування численних семантичних, синтаксичних трансформацій задля збереження прагматичної системи смислів. Доцільність застосування перекладацьких трансформацій, а також врахування культурного й ситуативного контекстів при перекладі розглянутих арабських етикетних привітальних формул обумовлена асиметрією між українським та арабським культурним, комунікативним, зокрема прагматичним рівнями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / Карасик Владимир Ильич. – М. : ГНОЗИС, 2004. – 389 с.
2. Hatch E. Discourse and language education / Evelyn Hatch. Cambridge language teaching library. – 1992. – 334 p.
3. Гарбовский Н.К. Теория перевода / Гарбовский Н.К. /– М., Изд-во Моск. Ун-та, 2004.–544с.
4. Бацевич Ф. С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи / Ф. С. Бацевич. – Львів : ПАІС, 2005. – 264 с.
5. Al'-m'uağim al'uaşit.–'Istanbul, An-Nashar ua At-tauziya.– 2002.–1078с.

6. Финкельберг Н. Д. Арабский язык. Курс теории перевода / Н. Д. Финкельберг. – М.: Восток–Запад, 2004. – 232 с.

7. Заза Ю.Я. Конфігурація соціальних ролей мовців ситуації початку комунікативного контакту// Мовленнєві жанри у міжкультурній комунікації.–Львів, ПАІС, 2010.– С.141-181.

8. Заза Ю. Арабські лінгвальні засоби привітання: прагматичний і ситуативний аспекти / Ю. Заза // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Вип. 42. – 2007. – С. 101–110.

9. Al'-m'uağim al'uaşit.-'Istanbul, An-Nashar ua At-tauziya.– 2002.–1078с.

10. Вагапова Л.Л. Прагматический аспект перевода.–Ел.ресурс. Режим доступа:http://samlib.ru/w/wagapow_a_s/pragm-aspect.shtml

УДК 821.16+801'255.4

Южакова О.І.
(Одеса, Україна)

ПРОБЛЕМА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МОВНОЇ КАРТИНИ О.С. ПУШКІНА В УКРАЇНСЬКИХ ТВОРАХ (на підставі вірша «Пророк»)

Стаття присвячена темі розмежування вторинних поетичних текстів, що різною мірою спираються на класичний оригінал-еталон; з цією метою на підставі принципів синтезуювального аналізу досліджено ступінь відповідності вторинних текстів до першоджерела.

Ключові слова: *переклад, перекладач, оригінал, макрообраз, мікрообраз, образ-домінанта.*

Статья посвящена теме разграничения вторичных поэтических текстов, которые в разной мере отражают классический оригинал-эталон; с этой целью на основании принципов синтезирующего анализа исследована степень соответствия вторичных текстов первоисточнику.

Ключевые слова: *перевод, переводчик, оригинал, макрообраз, микрообраз, образ-доминанта.*

The article considers distinguishing between the derivative poetic texts each of which reflects to a certain degree the common classical original model; for this reason the degree to which the derivative texts correspond to the source texts is investigated on the basis of the synthetic analysis principles.

Key words: *translation, translator, source text, macro-image, micro-image, predominant image.*

© Южакова О.І., 2011